

TIP

Laat de ouders weten dat je rond voetgangerstraining werkt. Zo kunnen ze de vaardigheden op dezelfde manier inoefenen en krijgen de kleuters zowel op school als thuis dezelfde informatie. Gebruik hiervoor de ouderbrief die je vindt op verkeerschool.be.

TIP

Bij deze oefeningen vind je tips voor leerlingen met leerproblemen. Ze staan telkens in de gele kaders.

Met dank aan Het Raster

1. Langs de huizenkant stappen

Doel

De kleuters kunnen als ze hand in hand met een volwassene aan de huizenkant stappen en ze rechtsomkeer moeten maken, zelf aangeven dat ze na het draaien van plaats moeten wisselen zodat ze weer aan de huizenkant stappen. Ze moeten voor het draaien de handen lossen, zodat ze aan de huizenkant blijven.

Deelvaardigheden

De kleuter

1. stapt aan de huizenkant
2. laat de hand los
3. draait 180° rond zijn as
4. geeft de volwassene opnieuw een hand

TIP

De begeleider moet duidelijk voelen dat de kleuter zelf initiatief neemt op beslissingsmomenten.

TIP

We spreken bij de vaardigheden soms over de 'huizenkant' als begrip, ook al zijn er niet altijd huizen. Als dat moeilijk is voor de kleuters, kan je het ook verwoorden als de 'veilige kant'. Dit is de plaats op de stoep die het verst verwijderd is van de rijbaan.

Tikkertje Smal

Materiaal

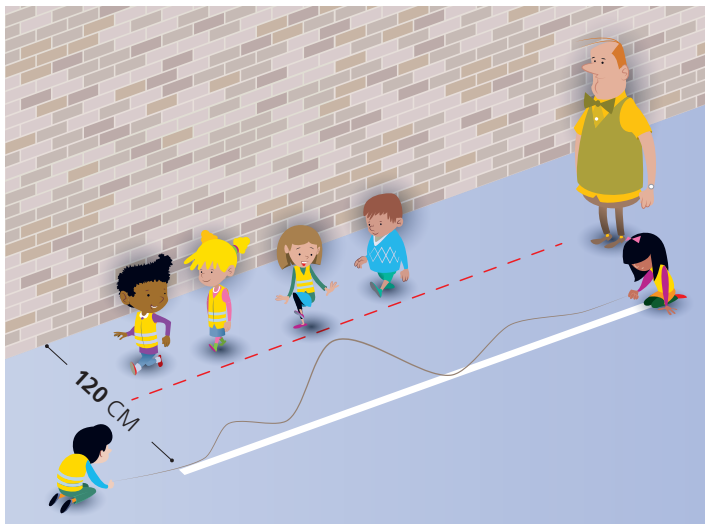
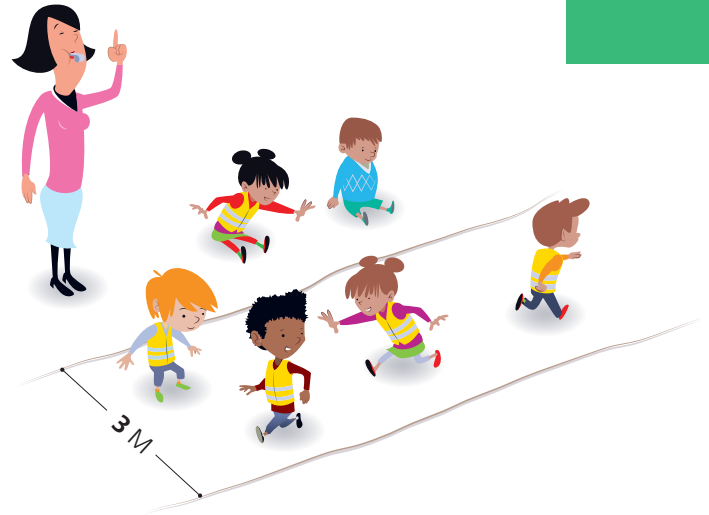
Twee lange touwen

Organisatie

Baken met twee touwen een ruimte af met een tussenruimte van 3 meter.

Spel

Binnen de twee touwen spelen de kleuters tikkertje. Wie getikt wordt of wie het touw raakt, moet aan de kant gaan zitten. Verklein de ruimte tussen de twee touwen na enkele minuten tot 2,5 meter tussenruimte. Hierdoor wordt het voor de kleuters moeilijker om zich in de ruimte te verplaatsen en moeten ze meer rekening houden met elkaar. Verklein de ruimte nog enkele keren om de moeilijkheidsgraad op te drijven.

Kronkelslang

Materiaal

Lang (dik) touw, stoeprandstroken (of een voetpad getekend met krijt)

Organisatie

Maak een voetpad (+/- 120 cm breed) met de stoeprand stroken of teken er een met krijt, bij voorkeur langs een muur of een gebouw (de huizenkant). Verdeel het voetpad in twee helften door een stippellijn aan te brengen in het midden.

Spel

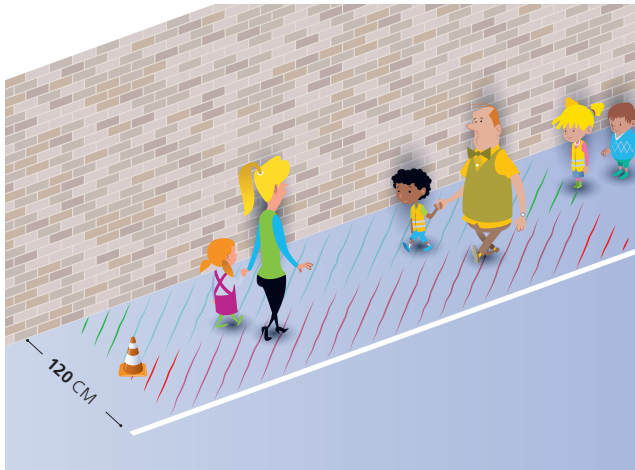
Geef het touw aan twee kleuters en laat ze het touw bewegen en kronkelen aan de ene helft (de straatkant) van het voetpad. De overige kleuters staan achter elkaar en stappen heen en weer over het voetpad. Ze zorgen ervoor dat ze het touw niet raken en blijven zo langs de huizenkant stappen.

VOETGANGERS

BREVET

BRONS

Ken je kant

Materiaal

Twee stoeprandstroken (of krijt om een voetpad te tekenen), één kegel, groen en rood krijt, eventueel een extra begeleider

Organisatie

Maak een voetpad met de stoeprandstroken of teken er een met krijt, bij voorkeur langs een muur of een gebouw (de huizenkant). Het voetpad is 120 cm breed. Verdeel het voetpad in twee helften door een horizontale stippellijn aan te brengen. De helft langs de huizenkant arceer je groen, de straatkant arceer je rood. Plaats een kegel om een keerpunt aan te duiden.

Spel

De kleuters staan achter elkaar, jij stapt hand in hand met elke kleuter over het voetpad. De kleuter stapt aan de huizenkant (groene zone), jij aan de straatkant (rode zone). Je keert hand in hand achter de kegel. De kleuter moet nu opmerken dat hij op de rode strook terechtkomt en moet wisselen van kant om opnieuw langs de huizenkant, de groene zone, te stappen. Het is handig om met een extra begeleider te werken om elkaar sneller af te wisselen.

TIP

Voor sommige leerlingen is het moeilijk om de

vaardigheden in te oefenen met materialen die er daarna in het echte verkeer niet zijn, zoals de gekleurde krijtstrepen of de kegels.

Hierop kan je inspelen door kort voor of na de les eens op straat te gaan kijken hoe de situatie er uitziet.

Probeer de oefening op de speelplaats zo realistisch mogelijk overeen te laten komen met de situatie buiten de schoolpoort. Eventueel kan je de oefening al meteen op straat doen.

De voorgaande oefening is een inzichtoefening. Anders zal de kleuter moeilijk begrijpen waarom hij uiteindelijk om zijn as moet draaien. Hij moet eerst ervaren dat wanneer hij dat niet doet, hij aan de straatkant terechtkomt na het draaien.

Het uiteindelijke doel is dat de kleuter de volgende techniek toepast: aan de kegel de hand loslaten, 180° om zijn eigen as draaien, de volwassene opnieuw een hand geven en terug stappen. Herhaal nu de vorige oefening maar met deze techniek.

TIP

Kinderen met leerproblemen kunnen dit inzicht misschien moeilijk maken. Hen leer je best ineens de juiste stappen aan. Zeg dus

dat de leerling aan de kegel de hand moet loslaten, aan de veilige kant moet gaan staan en dan de hand opnieuw moet vastnemen.

Ken je kant in het echte verkeer

Materiaal

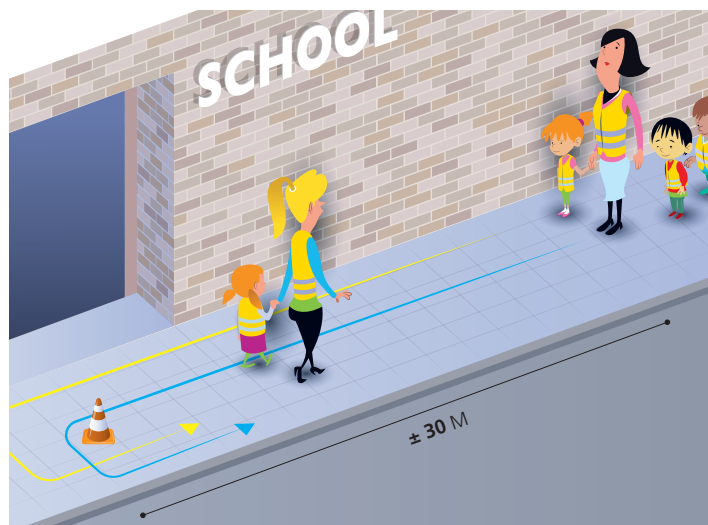
Kegel, extra begeleider

Organisatie

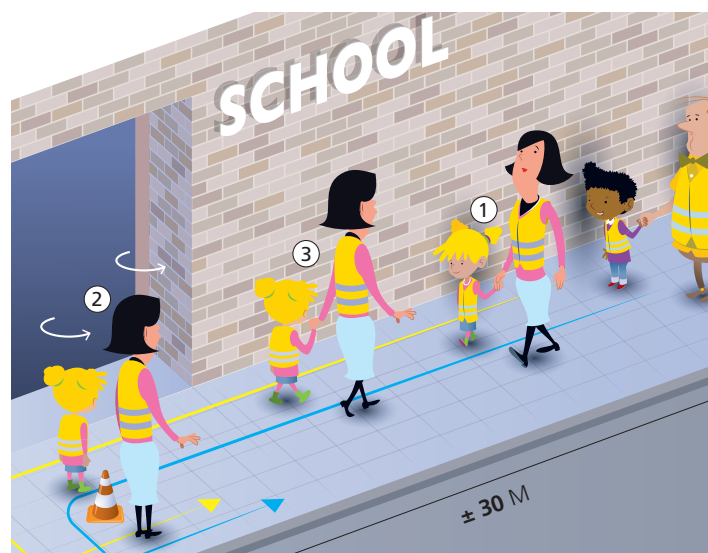
Neem de kleuters mee naar een voetpad in de buurt van de school. Plaats een kegel op ongeveer 30 meter afstand van het vertrekpunt.

Spel

De extra begeleider neemt de kleuters een voor een bij de hand en stapt op het voetpad in de richting van de kegel. Ze draaien hand in hand rond de kegel en keren terug in de richting van de school. Na het draaien moeten de kleuters opmerken dat ze aan de straatkant terecht komen en dat ze van plaats moeten wisselen om opnieuw aan de huizenkant terecht te komen. Jij blijft bij de groep wachtende kleuters en voert een leergesprek: langs welke kant stapt Lotte? Wat gebeurt er bij het draaien? Wat moet Lotte doen om opnieuw aan de huizenkant terecht te komen?

Het uiteindelijke doel is dat de kleuter de volgende techniek toepast: aan de kegel de hand loslaten, 180° om zijn eigen as draaien, de volwassene opnieuw een hand geven en terug stappen. Herhaal nu de vorige oefening maar met deze techniek.

TIP

Laat een kleuter met leerproblemen

niet als eerste gaan zodat ze eerst kunnen kijken hoe de oefening gaat.

2. Stoppen aan de stoeprand

Doel

De kleuters kunnen geluiden lokaliseren. De kleuters kunnen zelf aangeven dat ze moeten stoppen aan de stoeprand.

Deelvaardigheden

De kleuter

1. stopt uit eigen beweging aan de stoeprand voor hij wil oversteken
2. zegt hardop 'Ik stop aan de rand'

TIPS

- De begeleider moet duidelijk voelen dat de kleuter zelf initiatief neemt op beslissingsmomenten.
- Oefen in het verkeer eerst op een rustige plaats.
- Kies na een bepaalde periode van training een iets drukker plaats waar autobestuurders gaan stoppen om jullie te laten oversteken.

TIP

Een stoeprand is niet overal aanwezig en ziet er niet overal hetzelfde uit. Eventueel kan je voor het oefenen verschillende foto's laten zien. Ga indien mogelijk ook naar buiten om het voetpad en de stoeprand nabij de school te tonen. Als de schoolomgeving het toestaat, kan je verschillende oefeningen meteen op straat doen.

Signalen opvolgen

Materiaal

Fluitje, tamboerijn

Organisatie

Geen organisatie vooraf.

Spel

De kleuters lopen door elkaar in de ruimte. Wanneer ze een bepaald geluid horen, voeren ze een opdracht uit. Bij oudere kleuters kan je meer geluiden introduceren. Mogelijke combinaties:

- Je blaast op je fluitje = de kleuters gaan op de grond zitten.
- Je klapt in je handen = de kleuters gaan zo snel mogelijk achter elkaar staan.
- Je slaat op de tamboerijn (of trom) = de kleuters liggen op hun buik en bewegen als een slang.
- Je roept 'stop' = de kleuters blijven stokstijf staan.

TIP

Dit is voor sommige kleuters een heel drukke oefening. Probeer het woord 'stop' ook te visualiseren met een bordje, want de kleuters horen het woord misschien niet.

Observeer de kleuter goed zodat je te weten komt wat er misschien niet lukt: zijn er te veel prikkels, is het te druk, kan hij de instructies niet horen, ...

Dirigentje

Materiaal

Stoel, (dirigeer)stok

Organisatie

Zet in het midden van de ruimte een stoel.

Spel

Eén leerling staat op de stoel met een dirigeerstokje. De overige kleuters lopen rond in de zaal. De dirigent geeft met zijn dirigeerstok de richting aan waarin de kleuters moeten lopen. De kleuters moeten de dirigent dus heel goed in de gaten houden. Plots heft de dirigent zijn stokje op, waarop alle kleuters stokstijf moeten blijven staan. De dirigent kan een kleuter aanduiden met zijn stokje, die op zijn beurt de nieuwe dirigent wordt.

TIP

Dit is een oefening met veel deelvaardigheden: oriëntatie, kijken luisteren, ... Observeer de kleuters goed en kijk wat ze wel en niet kunnen. Pas indien nodig de oefening aan.

Akke akke, tuut tuut

Materiaal

Blinddoeken, cd-speler, cd met kinderliedjes

Organisatie

Geen organisatie vooraf.

Spel

Blinddoek alle kleuters op één na. De niet-geblinddoekte kleuter speelt de locomotief van een trein. Zet de kleuters achter elkaar, ze spelen wagonnetjes en leggen hun handen op de schouders van hun voorganger.

Zet de muziek op. De locomotief trekt de trein en leidt de wagonnetjes door de ruimte. Wanneer je de muziek stil legt, moeten de kleuters allemaal onmiddellijk stoppen. Als kleuters vaak op elkaar botsen, hebben ze nog geen volledige controle over hun lichaam. Wissel af en toe eens van locomotief.

TIP

Aanrakingen wanneer de kleuter geblinddoekt is, kunnen moeilijk zijn. Je kan de kleuter achteraan zetten zodat er niemand is die hem vastneemt of je kan hem eerst laten observeren.

Stoppen in het echte verkeer

Materiaal

Extra begeleider(s)

Organisatie

Neem de kleuters mee naar een voetpad en zebraapad, bij voorkeur vlakbij de schoolpoort.

Spel

Ga een eind verwijderd van het zebraapad staan en geef de kleuters de opdracht om naar het zebraapad te stappen en over te steken. Jijzelf of de extra begeleider neemt de kleuters een voor een bij de hand en stapt op het voetpad in de richting van het zebraapad. Voor ze willen oversteken, moeten de kleuters duidelijk te kennen geven dat ze stoppen aan de stoeprand. Dat doen ze door te zeggen 'Ik stop aan de rand'.

TIP

Maak eerst visueel duidelijk wat en waar de stoeprand juist is. Ga samen kijken of toon foto's van de stoep in de schoolomgeving.

3. Oversteken op een zebraapad

Doel

De kleuters kunnen links en rechts van elkaar onderscheiden. De kleuters kunnen door goed links en rechts te kijken zelf de keuze maken om (al dan niet) veilig over te steken.

Deelvaardigheden

De kleuter

1. stopt aan de stoeprand
2. kijkt goed links en rechts
3. zegt 'Ik steek over' op een veilig moment
4. stapt flink door

TIP

- De begeleider moet duidelijk voelen dat de kleuter zelf stopt aan de stoeprand.
- Let op dat de leerlingen niet gewoon hun hoofd of lichaam draaien naar links en recht, maar ook echt 'kijken'.
- Laat de leerlingen eerst naar links kijken omdat het verkeer daar het dichtst bij is.
- Oefen in het verkeer eerst op een rustige plaats.

Spinnenkant

Materiaal

Rode en groene handschoen

Organisatie

Geen organisatie vooraf.

Spel

De kleuters zitten op een rij achter elkaar. Ga zelf vooraan zitten met je rug naar de kleuters toe. Doe een rode en een groene handschoen aan, dat zijn twee spinnen. Geef de spinnen de naam: 'Links' en 'Rechts' en laat ze verschillende zaken doen. Benoem telkens heel goed: links en rechts. Laat de kleuters meedoen en mee benoemen.

TIP

Zet kleuters die het nodig hebben vooraan zodat ze jou goed kunnen zien.

Steek je linkerhand omhoog.

Links of rechts

Materiaal

Lintjes of touwtjes voor alle kleuters

Organisatie

Maak de lintjes vast aan de linkerhand van de kleuters.

Spel

De kleuters zitten samen in een rij achter jou of samen met jou in een kring. Je geeft kleine links-rechts-opdrachtjes die ze moeten uitvoeren.

Mogelijke opdrachten:

- Steek je linkerhand omhoog.
- Geef elkaar de rechterhand.
- Geef een high-five met je rechterhand.
- Neem een kleurpotlood met je linkerhand.
- Steek vier vingers van je rechterhand in de lucht.

Balgevoel

Materiaal

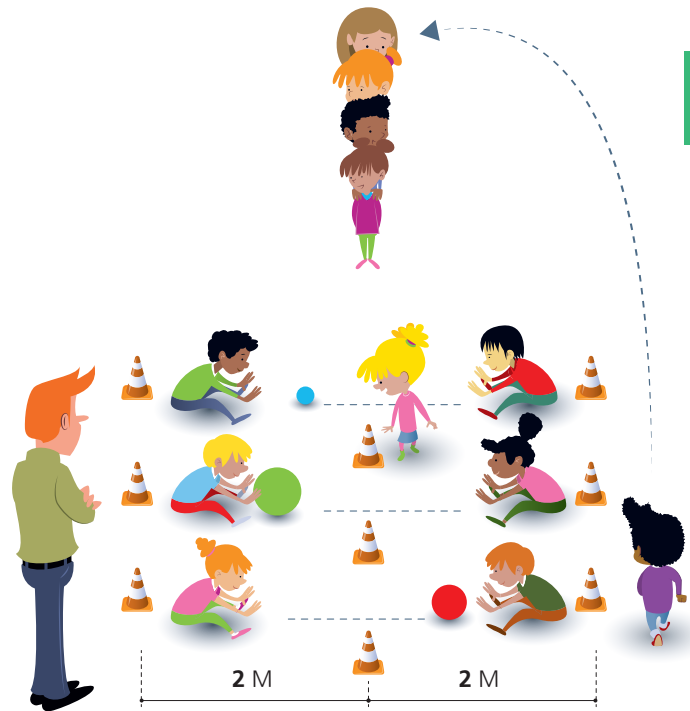
Ballen van verschillende groottes (tennis-, basket-, pingpong-, voetballen, ...), 9 kegels

Organisatie

Zet de 9 kegels op drie rijen met een tussenafstand van 2 meter, de middelste rij verspringt.

Spel

Aan elke kegel aan de buitenkant zit een kleuter. Geef elk zittend duo een bal. De kleuters rollen met de bal naar elkaar. De overige kleuters staan op één rij achter elkaar. De eerste kleuter houdt aandachtig de eerste rollende bal in de gaten. Hij stapt naar de eerste kegel in het midden als hij denkt dat het veilig is, dus als de bal niet in de buurt is. De kleuter gaat verder tot hij aan de laatste kegel is, daarna sluit hij achteraan in de rij aan. De tweede kleuter kan vertrekken. Wissel de ballen en groepen ook eens om.

TIP

Bij dit spel gebeurt er veel tegelijkertijd. Vertel de kleuter dat hij dit rij per rij moet doen, waarbij de kegel in het midden telkens een veilig punt is waar hij kan pauzeren voor de volgende rij.

VOETGANGERS

BREVET

BRONS

Kijk uit

Materiaal

Vier stoeprandstroken en witte vinylstroken (40 op 200 cm) voor een zebrapad (of een straat met voetpaden en een zebrapad getekend met krijt), twee kegels, een skateboard of grote speelgoedauto, eventueel een extra begeleider.

Organisatie

Maak een straat met stoeprandstroken met langs elke kant van de straat een voetpad. Leg of teken in het midden een zebrapad. Plaats twee kegels op 5 meter van elkaar in het midden van de straat.

Spel

Bij elke kegel zit een kleuter, één kleuter heeft het skateboard. Ze rollen het skateboard telkens naar elkaar over het zebrapad (dit bootst een naderende fietser of auto na). De overige kleuters staan aan de rand van het voetpad hand in hand met jou of een extra begeleider en willen oversteken. Ze stappen tot aan de stoeprand, stoppen zelf en zeggen 'Ik stop aan de rand'. De kleuters geven vervolgens aan dat ze gaan oversteken door te zeggen 'Ik steek over'. Dat moment kiezen ze als het skateboard nog ver weg is of wanneer het net gepasseerd is. Geef feedback en vertel waarom het moment goed/slecht gekozen is.

TIP

Maak eerst visueel wat en waar de stoeprand juist is. Ga samen kijken of toon foto's van de stoep in de schoolomgeving..

Stap voor stap in het echte verkeer

Materiaal

Twee begeleiders

Organisatie

Neem de kleuters mee naar een voetpad en zebrapad, bij voorkeur vlakbij de schoolpoort.

Spel

Een begeleider neemt de helft van de kleuters mee naar de overkant van de straat aan het zebrapad. Zij zullen het oversteken beoordelen. Jij blijft bij de kleuters aan de schoolkant. Zeg de kleuters dat ze moeten oversteken. De andere begeleider neemt de kleuters een voor een bij de hand en stapt op het voetpad in de richting van het zebrapad. De kleuter geeft telkens aan dat hij wil stoppen door te zeggen 'Ik stop aan de rand' en kijkt duidelijk naar links en rechts. Wanneer hij wil oversteken, zegt hij: 'Ik steek over'. De begeleider grijpt enkel in als het oversteken op dat moment gevaarlijk is, bijvoorbeeld door een naderend voertuig.

Tijdens deze oefening vraag je feedback van de groep aan de overkant:

- Is hij gestopt aan de stoeprand?
- Heeft hij goed gekeken voor hij overstak?
- Waren de voetgangers te traag? Te snel?
- Wissel de groepen om.